

Inhoud	I
Voorwoord	VII
Afkortingen en Tekens	IX
1 De cognitieve basis van de taal: taal en denken	1
1.0. Overzicht	1
1.1. Inleiding: Verschillende tekensystemen	2
1.2. Structuurprincipes in de taal	6
1.2.1. Het indexicaliteitsprincipe	6
1.2.2. Het iconiteitsprincipe	10
1.2.3. Het symbolisch principe	15
1.3. Talige en conceptuele categorieën	17
1.3.1. Lexicale categorieën	20
1.3.2. Grammaticale categorieën	23
1.4. Samenvatting	26
1.5. Aanbevolen lectuur	28
1.6. Opgaven	28
2 Wat er in een woord zit: lexicologie	31
2.0. Overzicht	31
2.1. Van woorden naar betekenissen en van begrippen naar woorden	31
2.2. Van woorden naar betekenissen: semasiologie	33
2.2.1. Prominentie: prototypische woordbetekenis en referent	36
2.2.2. Verband tussen woordbetekenissen: radiaal netwerk	37
2.2.3. Vaagheid in begripscategorieën en woordbetekenissen	42
2.3. Van begrippen naar woorden: onomasiologie	44
2.3.1. Prominentie in classificaties: de basisniveauterm	44
2.3.2. Verband tussen termen in conceptuele domeinen: taxonomie en woordvelden	47
2.3.3. Vaagheid in conceptuele domeinen: taxonomische onbepaaldheid	51

2.4.	Besluit: de interactie tussen semasiologie en onomasiologie	54
2.5.	Samenvatting	55
2.6.	Aanbevolen lectuur	57
2.7.	Opgaven	57

3	De kleinste betekenisdragende elementen: morfologie	61
3.0.	Overzicht	61
3.1.	Inleiding: Verschillende soorten betekeniselementen	62
3.1.1.	Twee soorten betekeniselementen: woord en affix	62
3.1.2.	De functie van woordvormingsprocessen	65
3.2.	De samenstelling	65
3.2.1.	Welke benaming zet zich door?	65
3.2.2.	Samenstelling vs. syntactische groep	67
3.2.3.	De drie basispatronen van de samenstelling	69
3.3.	De afleiding	71
3.3.1.	Betekenis van afleidingen en soorten van affixen	71
3.3.2.	De betekenis en productiviteit van sommige suffixen	73
3.3.3.	Waar komen affixen vandaan? Grammaticalisatie	77
3.4.	Overige woordvormingsprocessen	79
3.5.	Inflexievormen en vrije grammatische morfemen	81
3.6.	Besluit: morfologie, lexicologie, syntaxis	83
3.7.	Samenvatting	85
3.8.	Aanbevolen lectuur	86
3.9.	Opgaven	87

4	Begrippen samenvoegen als een gebeuren: syntaxis	91
4.0.	Overzicht	91
4.1.	Inleiding: syntaxis en grammatica	92
4.2.	Gebeurenschema's en deelnemersrollen	94
4.2.1.	Het zijnsschema	96
4.2.2.	Het processchema	97
4.2.3.	Het handelingsschema	98
4.2.4.	Het ervaringsschema	100
4.2.5.	Het bezitsschema	101
4.2.6.	Het bewegingsschema	102
4.2.7.	Het overdrachtsschema	104

4.3.	Hiërarchie en lineaire structuur van de zin	105
4.3.1.	Hiërarchische structuur van de zinsconstituenten	106
4.3.2.	De lineaire volgorde in de zin: zinspatronen	108
4.4.	Verankeringsmorfemen en gelaagdheid van de zin	111
4.4.1.	De buitenlaag of de communicatieve functie: wijze	112
4.4.2.	De houding van de spreker t.o.v. het gebeuren: modaliteit	114
4.4.3.	Het spreekmoment: tijden van het werkwoord	115
4.4.4.	Een gebeuren t.o.v. een ander gebeuren lokaliseren: het perfectieve aspect	116
4.4.5.	Interne fasering van een gebeuren: het progressieve aspect	117
4.4.6.	Synthese: de verankering van een gebeuren	118
4.5.	Samenvatting	119
4.6.	Aanbevolen lectuur	121
4.7.	Opgaven	122

5 Taalklanken en het klanksysteem van een taal: 125

fonetiek en fonologie

5.0.	Overzicht	125
5.1.	Fonetiek en fonologie: inleiding	126
5.1.1.	Spelling en uitspraak	127
5.1.2.	Fonetisch schrift	128
5.2.	Hoe brengen we taalklanken voort?	128
5.2.1.	Fonatie of stemtoon	128
5.2.2.	Articulatie	130
5.3.	Medeklinkers of consonanten	131
5.3.1.	Articulatieplaatsen	132
5.3.2.	Wijze van articulatie	132
5.3.3.	De karakterisering van elke medeklinker	133
5.4.	Klinkers en tweeklanken	134
5.4.1.	Algemene aspecten	134
5.4.2.	De klinkers van het Algemeen Nederlands	136
5.4.3.	De tweeklanken van het Algemeen Nederlands	137
5.5.	Fonemen en allofonen	140
5.5.1.	Definities	140
5.5.2.	Vrije variatie en complementaire distributie	141
5.5.3.	Fonetische en fonemische transcriptie	142
5.6.	Grotere fonologische eenheden	143
5.6.1.	De syllabe	143

5.6.2.	Klemtoon, toon, intonatie	144
5.7.	Contextfenomenen	146
5.7.1.	Verbindingselementen	146
5.7.2.	Weglating	146
5.7.3.	Assimilatie	147
5.7.4.	Palatalisatie of mouillering	148
5.7.5.	Klinkerreductie	148
5.7.6.	"Zwakke" en "sterke" vormen	149
5.8.	Samenvatting	149
5.9.	Aanbevolen lectuur	152
5.10.	Opgaven	152
6	Taal, cultuur en conceptualisatie: transculturele semantiek	155
6.0.	Overzicht	155
6.1.	Linguïstische relativiteit, universalisme en betekenisparafrase	156
6.1.1.	Linguïstische en culturele relativiteit	156
6.1.2.	Universele concepten en betekenisparafrase	161
6.2.	Cultuurspecifieke woorden	164
6.3.	Cultuurspecifieke grammatica	168
6.4.	Culturele scripts	172
6.5.	Besluit: taal, cultuur en denken	176
6.6.	Samenvatting	177
6.7.	Aanbevolen lectuur	178
6.8.	Opgaven	179
7	Dingen doen met woorden: pragmatiek	183
7.0.	Overzicht	183
7.1.	Inleiding: Wat is pragmatiek?	184
7.1.1.	Interactie, taaldaad, pragmatiek	184
7.1.2.	Een cognitieve typologie van taaldaden	187
7.2.	Performatieve taaldaden en welgeslaagdheidsvoorwaarden	190
7.2.1.	Subtypes van performatieve taaldaden	190
7.2.2.	Welgeslaagdheidsvoorwaarden	193
7.3.	Informatieve taaldaden en coöperatieve interactie	195
7.3.1.	Gesprekspresupposities en conventionele presupposities	195

7.3.2.	Het principe van coöperativiteit en de gespreksmaximen	196
7.3.3.	Gespreksimplicaturen en conventionele implicaturen	200
7.4.	Volitieve taaldaden en beleefde interactie	203
7.4.1.	Verschil tussen informatieve en volitieve taaldaden	204
7.4.2.	Beleefdheid: de identiteit van de partner erkennen	205
7.4.3.	Verband tussen zinstype en type van taalhandeling	208
7.5.	Samenvatting	209
7.6.	Aanbevolen lectuur	211
7.7.	Opgaven	211

8	Teksten structureren: tekstlinguïstiek	215
8.0.	Overzicht	215
8.1.	Tekst en tekstlinguïstiek	215
8.2.	Tekstrepresentatie	217
8.3.	Tekstcoherentie: verschil tussen coherentie en cohesie	221
8.4.	Referentiële coherentie	223
8.5.	Relationele coherentie	227
8.6.	Overzicht van coherentierelaties	234
8.7.	Samenvatting	237
8.8.	Aanbevolen lectuur	239
8.9.	Opgaven	239

9	Taal doorheen de tijden: historische linguïstiek	243
9.0.	Overzicht	243
9.1.	Bepaling van taalverandering	244
9.2.	Methodes in de historische linguïstiek	248
9.3.	Typologie van taalverandering	253
9.3.1.	Veranderingen binnen een radiaal netwerk	253
9.3.2.	Veranderingen tussen radiale netwerken	256
9.3.3.	Veranderingen in schema's	259
9.3.4.	Veranderingen door analogie	263
9.4.	Oorzaken en voorspelbaarheid van taalverandering	265
9.5.	Samenvatting	269
9.6.	Aanbevolen lectuur	270
9.7.	Opgaven	271

Index

- aanzet (tot taalverandering) 267, 270
absolute superlatief 171, 178
accent 135, 137, 150
achter(klinker) 144, 145, 150
achtergrondinformatie 196, 210
acroniem; letterwoord 81, 86
afbakening (van talen) 278, 279
affix 63, 71, 85
afkapping 80, 85
afleiding 62, 71, 85
afleiding, verduisterde 85
afleidingsaffix, afleidingsmorfeem;
 derivatiemorfeem 65, 85
afstandsprincipe 12, 27
Agens 95, 120
Algemeen Nederlands 66, 136, 137,
 244, 269
aetalect 244, 269
allofoon 140, 150, 270
allex 163
allomorf 74, 86
anaforische referentie 224, 238
analogie 263, 270
antoniem, antonymie 33, 55
antropocentrisch 27
antropocentrisch perspectief 8
arbitrair, arbitrariteit 16, 27
articulatie 128, 130, 150
articulatie, wijze van 131, 132, 150
articulatieplaats 131, 132, 150
aspect, perfectief 116, 121
aspect, progressief 117, 121
assertieve taalhandeling 186
assimilatie 147, 253, 270
 - plaats- 147
 - progressieve 147, 151
 - retrogressieve 147, 151
 - stemtoon- 147
Aux; hulpwerkwoord 120
basisniveauterm 45, 56
begrip 17, 55
begripscategorieën 27
begripsveld, conceptueel domein 44, 56
beleefde interactie 203
beleefdheid 205
beleefdheidsstrategieën 208
 - negatieve 207, 211
 - positieve 211
bestaansrelatie 97
betekenisparafrase 156, 161
bewegingsschema 102, 120
bezitsschema 101, 120
Bezitter 101, 120
boomdiagram 107, 120
brontaal 296, 304
cataforische referentie 224, 238
categorieën, begrips- ; conceptuele 17
 - grammaticale 23, 28
 - lexicale 20, 27
 - linguïstische ; talige 18, 27
centraal 55
centralisatie, centraliserende uitspraak
266, 270
centraliteitseffect; prominentie-effect: zie
prototypicaliteitseffect
circulariteit 162, 177
circumfix 72, 85

- classificatie 56
- coherent 221
- coherentie 221, 237
 - referentiële 223, 237
 - relationele 227, 237
- coherentierelaties 223, 227, 234, 237, 238
- cohesie 221
- cohesieve elementen 222, 237
- collocaties 298, 304
- commissieve taalhandeling 187
- communicatie 217
 - non-verbale 216, 237
 - verbale 216, 237
 - functie van 112
 - intentie bij 185, 209
- complement 108, 109, 120
- complementaire distributie 141, 150
- complementpatroon 110, 120
- complementzin 13, 27, 109
- concept; begrip 55
- conceptualisatie 155
- conceptualisator 18
- conceptuele metafoor 49, 56
- conceptuele metonymie 56
- connector; voegwoord 228, 238
- connotatie 81, 298, 304
- consonant; medeklinker 131, 150
- consonantencluster 143, 151
- constitutieve taalhandeling 189, 190, 209
- construeren; in-beeld-brenging 18, 27, 28
- contactfunctie 184
- contextfenomenen 146
- contigüiteit 5, 50, 56
- contrastieve linguïstiek 293, 296, 303
- conventie 5
- conventionele implicatuur 200, 202, 210
- conventionele presuppositie 195, 196, 210
- conversie 79, 85
- coöperatieprincipe 196, 197, 210
- coöperatieve interactie 195
- copulatief patroon 109, 120
- co-referentie 225, 238
- corpus 47, 298, 304
- cultureel script 172, 178
- culturele kennis 196, 210
- culturele relativiteit 156
- culturele sleutelwoorden 165, 178
- cultuur 155, 176
- cultuurspecifieke grammatica 168, 178
- cultuurspecifieke woorden 164, 178
- declaratieve taalhandeling 187, 209
- declaratieve wijze;
 - declaratieve zin 113, 121
- deelnemersrol 94, 120
- default 114, 121
- deiktische oriëntatie 7, 27
- deiktische uitdrukking 7
- deixis 223, 238
- denken 176
- deontische modaliteit 115
- derivatie-affix, derivatiemorfem,
 - afleidingsmorfem 64, 85
- derivatiemorfologie 65, 85
- determinant 23, 82, 86
- determinisme, linguïstisch 178
- dialect 244, 269
- dialectcontinuüm 279, 302
- diftong; tweeklank 137, 150
- diminutiefmorfem 82, 86
- direct object 109, 120
- directe taalhandeling 207, 210
- directieve taalhandeling 186, 203, 204
- dissimilatie 253, 270
- distributie 144
- distributie, complementaire 141, 150
- ditransitief patroon 110
- Doel 102, 103, 120
- Doel-boven-Oorsprongprincipe 103
- doeltaal 296, 304
- domein, bron- 40, 56

- domein, conceptueel 44, 56
 domein, doel- 40, 56
 egocentrisch; egocentrisme 27
 elisie; weglating 146, 151
 ellipsis 15
 elliptisch 225, 238
 endoforische referentie 223, 238
 entiteiten 35
 epistemische modaliteit 115
 ervaringsschema 100, 120
 Essief 96, 120
 Essieve rol 120
 etnocentrisme 157, 177, 178
 etnolect 244, 269
 etymologische spelling 127
 exoforische referentie 223, 238
 explicatie 166, 178
 expressieve taalhandeling 187, 209
 fatische communicatie 209
 fatische functie 185
 filologie 248
 filologische methode 248, 269
 flexie
 flexie-affix, flexiemorfeem 65, 68, 81
 flexi morfologie 65, 85
 flexievorm 81, 85
 fonatie; stemtoon 128, 150
 foneem 126, 140, 149, 150
 fonemische transcriptie 142, 150
 fonetiek 125, 126, 149
 fonetisch symbool 150
 fonetische transcriptie 142, 150
 fonologie 125, 126, 149
 fonologisatie 260, 270
 functie, fatische 185
 - ideationele 183, 209, 237
 - identificerende 225, 238
 - interpersonele 183, 186, 209, 237
 - niet-identificerende 226
 - tekstuele 219, 237
 functiewoord 64, 81, 85, 149
 fylum 284
 gebeuren 95, 116, 117, 118
 gebeurenschema 94, 95, 120
 gebonden morfeem 62, 85
 geïnstitutionaliseerd gebruik 282
 geïnstitutionaliseerde taal 303
 gelaagdheid 111, 112
 gereduceerd 225
 gelijkenis 5, 49, 56
 gemarkeerd 114
 gemotiveerd; motivatie 16, 27
 generalisatie 41, 56
 genetische verwantschap 251, 270,
 283, 303
 genre 229, 238
 geslaagd, geslaagdheidsvoorwaarden 190,
 193, 210
 gesloten (klinker) 150
 gespreksimPLICATUUR 200, 201, 210
 gespreksmaximes 196, 197, 210
 gesprekspresuppositie 195, 210
 gevolgtrekking 210, 220
 gezicht 206, 211
 gezichtsbedreigende taalhandeling 207,
 210
 grammatica 92, 93, 120
 grammaticale categorie 23, 28
 grammaticalisatie 230, 238
 grammaticalisatieproces 77
 grammatisch morfeem 63, 81, 86
 handelingsschema 98, 120
 herschikking (van zinspatronen) 255,
 259, 270
 hiërarchische structuur 105, 106, 107, 120
 hiërarchische taxonomie 47, 56
 historische linguïstiek 243, 248, 269
 homofoon 153
 homoniem, homonymie 33

- hoofd (van samenstelling),
 - hoofdwoord 67
- hulpwerkwoord; Aux 120
- hyperoniem 47, 56
- hyponiem, hyponymie 48, 56
- hypotaxis; onderschikkend verband 232, 238
- iconiciteit 10
- iconisch principe 27
- iconisch teken 3, 27
- icoon 3, 27
- ideationeel 232
- ideationele functie 183, 209, 237
- ideationele relatie 239
- ideationele universalia 200, 288, 303
- identificatie
- identificerende functie 225, 238
- idiomaticiteit, idiomatisch 302, 304
- imperatief; imperatiefzin 113
- imperatieve wijze 121
- implicatieve universalia 292, 303
- implicatuur, conventionele; implicatuur
 - door conventie 200, 202, 210
- implicatuur, gespreks- 200, 201, 210
- in de wind slaan; het in-de-wind-slaan
 - (van een gespreksmaxime) 203, 210
- in-beeld-brenging; construeren 18, 27, 28
- inburgering; inburgeren: zie ingeburgerd
- inclusief *we* 208, 211
- indefiniete beschrijving, - uitdrukking 224, 238
- indefiniete laatkomer 226, 238
- index 2, 27
- indexalisch, indexicaliteit 6
- indexalisch principe 27
- indexalisch teken 2, 27
- indirect object 109, 120
- indirecte taalhandeling 207, 210
- infix; tussenvoegsel 63, 73, 85
- informatieve taalhandeling 188, 195, 210
- ingeburgerd 46, 56, 66, 68
- inhoudswoord 64, 85
- interactie 184
 - beleefde 203
 - coöperatieve 195
- interdisciplinair 276, 302
- International Phonetic Association 128, 149
- interne reconstructie 252, 269
- interpersonele functie 183, 186, 209, 237
- interpersonele relatie 232, 239
- interpersonele universalia 200, 210, 288, 303
- interrogatief; interrogatieve zin,
 - interrogatieve wijze 113, 121
- intonatie 144
- intransitief patroon 109, 120
- intrinsieke oriëntatie 7, 27
- kardinale klinkers 135, 150
- kennis van de wereld 196, 210
- kennis, culturele 196, 210
- Kentumtaal 287, 303
- klanganalogie 264
- klankverschuiving 284
- klassieke definitie 42, 56
- klemtoon; woordaccent; zinsaccent 144, 145, 151
- klinker 134, 136, 144, 150
- klinkerreductie 148, 151
- klinkers, kardinale 135, 150
- kruiselingse classificatie 54, 56
- kwantiteit, principe van 14, 27
- leden van categorie, perifere-;
 - marginale- 28
- leden van categorie, prototypische -;
 - centrale- 28
- letterwoord 81, 86
- lexicale categorie 20
- lexicale elaboratie 164, 178
- lexicale leemte 48

- lexicologie 31, 83
- lichaamstaal 216
- lineaire structuur 105, 106, 119
- linguïstiek, contrastieve 293, 296, 303
- linguïstiek, historische 243, 248, 269
- linguïstisch determinisme 178
- linguïstische criteria 279
- linguïstische relativiteit 156, 157, 177
- marginaal 55
- maxime van kwaliteit 197, 210
- maxime van kwantiteit 198, 210
- maxime van relevantie 198, 210
- maxime van voorstellingswijze 199, 210
- medeklinker; consonant 131, 133, 150
- meervoudsmorfeem 64, 82, 86
- metafoor 40, 55
- metathesis 253, 270
- metonymie 39, 55
- minimaal paar 141, 150
- modaal hulpwerkwoord 114
- modaliteit 114, 121
 - deontische 115
 - epistemische 115
- morfeem 62, 85
 - flexie- 65, 68, 81
 - gebonden 62, 85
 - grammatisch 63, 81, 86
 - vrij 62, 85
- morfologie 61, 83, 85
 - derivatie- 65, 85
 - flexie- 65, 85
- motivatie; gemotiveerd 16, 27
- netwerken 55
- nevenschikkend verband;
 - parataxis 231, 238
- niet-identificerende functie 226
- nieuw schema 259, 260, 270
- non-verbaal 216, 237
- nucleus 232
- obligatieve taalhandeling 188, 210
- obscuriteit 162, 177
- obstruenten 130, 150
- officiële taal 279, 302
- onderschikkend verband;
 - hypotaxis 232, 239
- onderspecificatie, relationele 229, 238
- ongemarkeerd 114
- onomasiologie 32, 33, 44, 54, 55
- Ontvanger 104, 120
- Oorsprong 102, 103, 120
- Oorsprong-Weg-Doelschema 102, 120
- open (klinker) 150
- overdrachtsschema 104, 120
- overspecificatie, referentiële 226, 238
- palatalisatie 148, 151
- pandialectische taalcompetentie 246, 269
- parataxis; nevenschikkend verband 231, 239
- paralinguïstisch 216, 237
- Patiens 95, 96, 120
- patroon, complement- 110, 120
 - copulatief 109, 120
 - ditransitief 110, 120
 - intransitief 109, 120
 - transitief 110, 120
 - transitief complement- 110, 121
 - zins- 108, 120
- perfectief aspect 83, 116, 121
- performatief werkwoord 193, 210
- perifeer 55
- perspectivisering 227, 238?
- plaatsarticulatie 151
- plaatsassimilatie 147
- polysemie 33, 55
- pragmatiek 183, 184, 209
- pragmatische universalia 200, 210, 289
- predikaatsconstituent 108, 120
- predictief 268, 270
- prefix; voorvoegsel 63, 72, 85
- prestige 266, 270

- presuppositie, conventionele 195, 196, 210
- presuppositie, gespreks- 195, 210
- principe van kwantiteit;
 - kwantiteitsprincipe 14, 27
- processchema 97, 120
- Processor 100, 120
- productief proces; productiviteit 85
- progressief aspect 83, 86, 117, 121
- progressieve assimilatie 147, 151
- prominent; prominentie 55, 238
- prominentie-effect: zie
 - prototypicaliteitseffect
- Proto-Germaans 251, 270
- Proto-Indo-Europees 251, 270
- Proto-Romaans 250, 270
- prototaal 270, 284
- prototype; prototypisch 20
- prototypicaliteitseffect 44, 56
- prototypisch; centraal 55
- prototypisch scenario 165, 178
- radiaal netwerk 39, 55, 253
- reconstructie(methode) 248, 250, 269
- reconstructie, interne 252, 270
- reductieve parafrase 163, 177
- reduplicatie 14
- reduplicatie, syntactische 170, 178
- referent 35
- referentie 112
 - anaforische 224, 238
 - cataforische 224, 238
 - endoforische 223, 238
 - exoforische 223, 238
- referentiële coherentie, 223, 237
- referentiële overspecificatie 226, 238
- regelmatigheidsprincipe 251, 270
- regiolect 244, 269
- relatiemorfem 82, 86
- relaties 232
 - coherentie- 223, 227, 234, 237, 238
 - ideationele 239
 - interpersonele 232, 239
 - negatieve 231, 239
 - positieve 231, 239
- relationele coherentie 227, 237
- relationele onderspecificatie 229, 238
- relativiteit, linguïstische 156, 157, 177
- retrogressieve assimilatie 147, 151
- rollenconfiguratie 105, 120, 300, 304
- SAE-talen 169
- samensmelting 259, 270
- samenstelling 62, 65, 85
 - adjectief- 70, 85
 - nomen- 69, 85
 - verduisterde 68, 85
 - werkwoord- 70, 85
- Sapir-Whorf-hypothese 177
- satelliet 232
- Satemtaal 287, 303
- schema 72, 259, 270
 - bewegings- 102, 120
 - bezits- 101, 120
 - ervarings- 100, 120
 - handelings- 98, 120
 - overdrachts- 104, 120
 - proces- 97, 120
 - zijns- 96, 120
- schematische betekenis 72, 76
- script 222
- segmentering 226, 238
- semantische primitieven 161, 177
- semasiologie 32, 33, 54, 55
- semiotiek 4, 26
- sociolect 244, 269
- sociologische status 281
- sonoranten 130, 150
- specialisatie 40, 56
- spraakorgaan 128
- spreekmoment 115, 121
- stam; woordstam 63

- standaardvariëteit 244, 269
- stem; stemhebbend(heid) 129, 150
- stemloos 130, 150
- stemtoon 128, 150
- stemtoonassimilatie 147
- sterke versie (van relativiteitshypothese) 176, 178
- sterke vorm 149, 151
- structurele verandering 284
- subgroep (van talen) 303
- subject; onderwerp 108, 120
- substraat 246, 269
- suffix; achtervoegsel 63, 72, 85
- superstraat 246, 269
- syllabe 143, 150
- symbolisch principe 15, 27
- symbolisch teken 3, 27
- symbool 3, 27
- synoniem; synonymie 33, 55
- syntactische analogie 265
- syntactische groep 85
- syntactische reduplicatie 170, 178
- syntaxis 83, 91, 92, 119
- taal 155, 176
- taal, geïnstitutionaliseerde 303
- taal, officiële 279, 302
- taaldood 280
- taalfamilies 303
- taalfylum 303
- taalgroep 303
- taalhandeling 112, 184, 185, 187, 208, 209
 - assertieve 186
 - commissieve 187
 - constitutieve 189, 190, 209
 - declaratieve 187, 209
 - directe 207, 210
 - directieve 186, 203, 204
 - expressieve 187, 209
 - indirecte 207, 210
 - informatieve 188, 195, 210
 - obligatieve 188, 210
- taal-in-gebruik 184, 209
- taalstam 284, 303
- taaltypologie 283, 303
- taaluniversalia 288, 303
- taalvariatie, taalvariëteit 244, 269
- taalverandering 244, 253, 265, 269
- taalvergelijking 283, 288
- taalwet 282, 303
- tak; vertakking (in taalfamilie) 303
- talen in vergelijking 275, 276
- tangformatie 12, 106
- taxonomie 56
- tegenwoordige tijd 83, 117
- teken
 - iconisch 3, 27
 - indexalisch 2, 27
 - symbolisch 3, 27
- tekst 215, 216, 237
- tekstcoherentie 221
- tekstlinguïstiek 215
- tekstrepresentatie 217, 237
- teksttype 229, 238
- tekstuele functie 219, 237
- telling (van talen) 278
- tempus 115, 121
- tempusmorfeem 83, 86
- thesaurus 32, 55
- toon 144, 145, 151
- transculturele semantiek 155
- transitief complementpatroon 110, 121
- transitief patroon 110, 120
- transscriptie, fonetische 142, 150
- transscriptie, fonemische 142, 150
- tweeklank; diftong 134, 137, 150
- uiteindelijke oorzaak (van taalverandering) 265, 270
- uitsplitsing 259, 270
- umlaut 261, 270

- universalia 293
 - ideationele 200, 288, 303
 - implicatieve 292, 303
 - interpersonele 200, 210, 288, 303
 - pragmatische 200, 210, 289
- universalisme 156, 161, 177
- universele concepten 161, 177
- vaag; vaagheid; vage grenzen 28, 44, 55, 56
- vaste verbinding 11, 27
- verandering binnen een netwerk 253, 269
- verandering door analogie 263
- verandering in schema 259, 270
- verandering tussen netwerken 256, 270
- verankering 86, 112, 118, 121
- verankeringsmorfeem 111
- verbale communicatie 216, 237
- verbindingselement 146
- verbindingsklank 151
- verleden tijd 83, 117
- verspreiding (van taalverandering) 270
- vertakking; tak (in taalfamilie) 303
- volgorde 10, 108
- volgordeprincipe 10, 27
- volksetymologie 17
- voor(klinker) vs. achter(klinker) 150
- voorspelling (van taalverandering) 268, 270
- voorwaarden voor welslagen 189
- voorzetselconstituent 110, 120
- vormanalogie 264
- vrij morfeem 62, 85
- vrije variatie 141, 150
- wederzijdse verstaanbaarheid 279, 302
- Weg 102, 120
- weglating 146, 151
- wereldbeeld 156, 177
- werkwoord 115
- werkwoordelijke constituent 120
- werkwoordelijke groep 299
- werkwoordelijke tijd; tempus 115
- Wet van Grimm 252, 269
- wijze; zinsmodus 112
- woordaccent 144, 151
- woordklasse 28
- woordstam 63
- woordveld 44, 56
- woordversmelting 80, 85
- woordvolgorde 119
- woordvormingsproces 65, 79, 85
- zerovorm 256, 270
- zijnsschema 96, 120
- zin 105, 108, 111, 113, 119
- zinsaccent 145, 151
- zinsintonatie 146, 151
- zinspatroon 108, 120
- zinstype 208
- zinsverband, nevenschikkend 231, 239
- zinsverband, onderschikkend 232, 239
- zwakke vorm 149, 151
- zwakkere versie (van relativiteits-hypothese) 176, 178